แนวคิดโครงการโรงเรียนอีโคสคูล และ แนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโครงการ

16 ธันวาคม 2562 (10:15-12:00 น.)

โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นายอลงกต ศรีวิจิตรกมล
ผู้อำนวยการกลุ่มสิ่งแวดล้อมศึกษา
กองส่งเสริมและเผยแพร่
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา กรณีศึกษาป่าชุมชน (Kite Model)

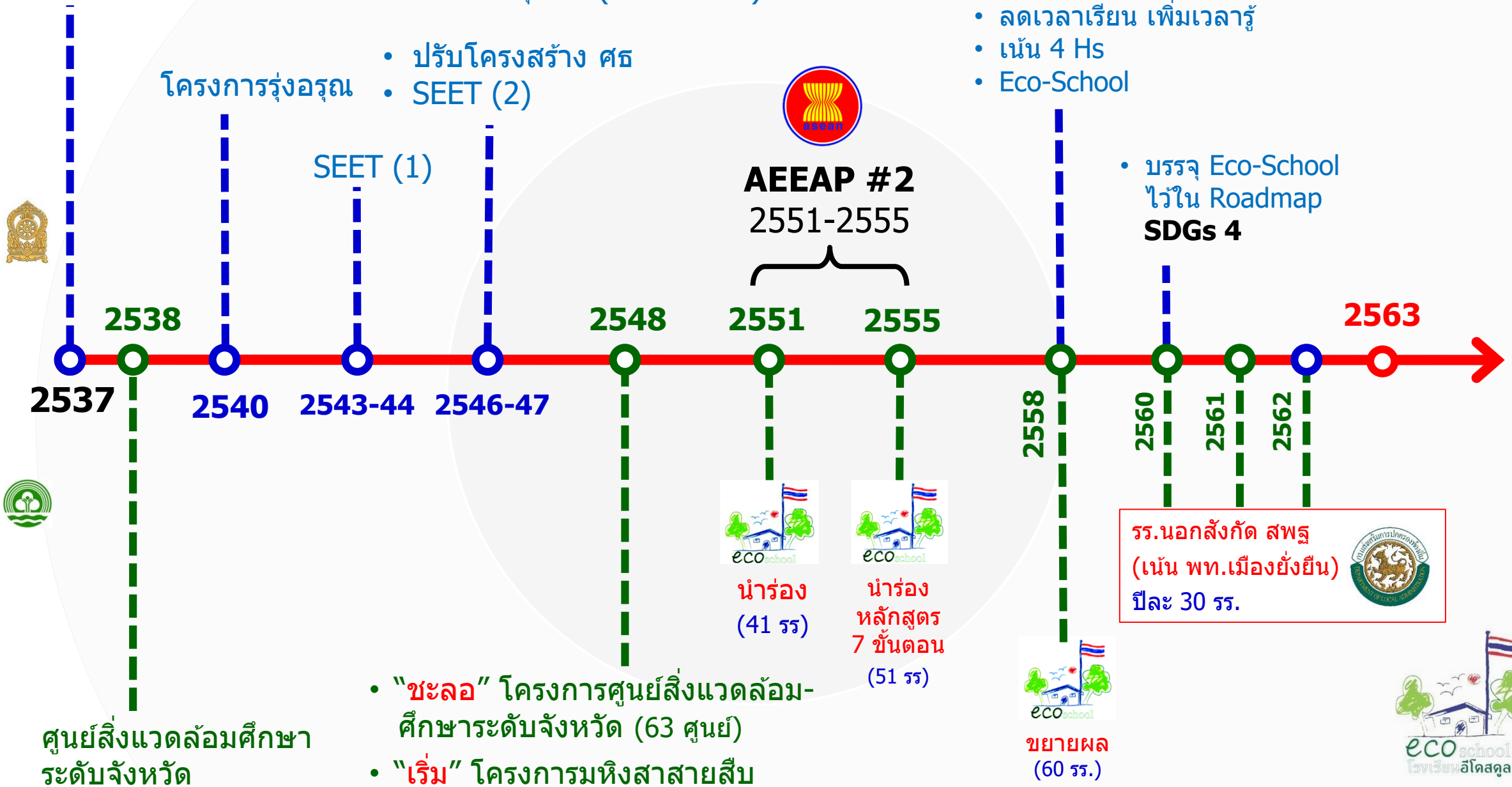

แนวคิดโครงการ
โรงเรียนอีโคสคูล (Eco School)

โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ecoschool
โรงเรียนอีโคสคูล

การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(Education for Sustainable Development)

ESD

การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(Education for Sustainable Development)

เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสมัครใจ โดยใช้ “กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา” เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น อย่างมีความรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนรุ่นปัจจุบันจนถึงคนรุ่นลูกหลานในอนาคต ให้ชุมชนมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี มีสังคมที่ยั่งยืน

ที่มา : การระดมความคิดของกลุ่มนักวิชาการ ครู และตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ณ กรุงเทพฯ วันที่ 10 กรกฎาคม 2549 และวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2550

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(Education for Sustainable Development)

โดยไม่พิจารณาประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยมุมมองด้านวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่จะต้องบูรณาการมุมมองด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมซึ่งรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และ การเมือง ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเน้นย้ำถึงการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติอย่างอนุรักษ์ไว้สำหรับอนาคต และ มีความสุขกับปัจจุบันตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

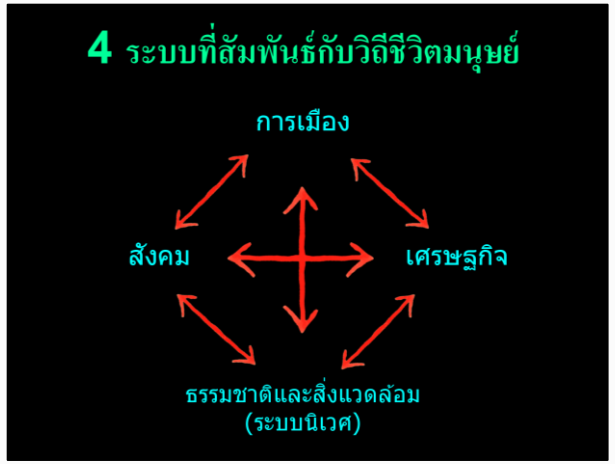

ที่มา : การระดมความคิดของกลุ่มนักวิชาการ ครู และตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ณ กรุงเทพฯ วันที่ 10 กรกฎาคม 2549 และวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2550

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

สิ่งแวดล้อมศึกษา

(Environmental Education)

1. เลิกกินเหล้า
2. ออกกำลังกายทุกวัน
3. เลิกสูบบุหรี่

4. สวดมนต์ทุกวัน
5. เลิกกลัวผี
6. แต่งชุดไทย

สิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education)

กระบวนการ ที่มุ่งสร้างคนให้มีความสำนึกและห่วงใยต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้คนมีความรู้ เจตคติ ทักษะ ความมุ่งมั่นและตั้งใจจริง ที่จะหาทางแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และป้องกันปัญหาใหม่ ทั้งด้วยตนเองและโดยร่วมมือกับผู้อื่น

เป้าหมาย

สิ่งแวดล้อมศึกษา

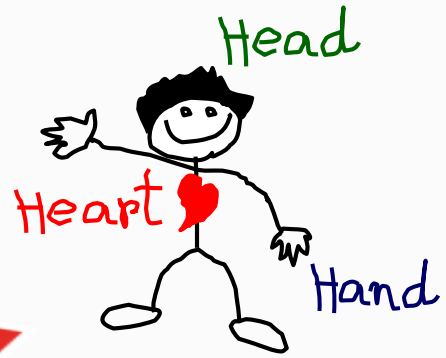

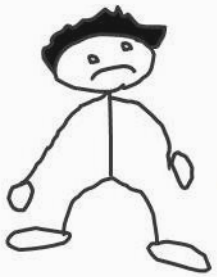

ไม่รู้-ไม่ใส่ใจ

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

เป้าหมาย

สิ่งแวดล้อมศึกษา

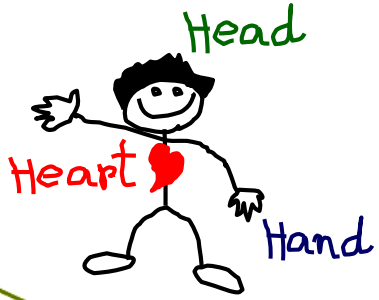

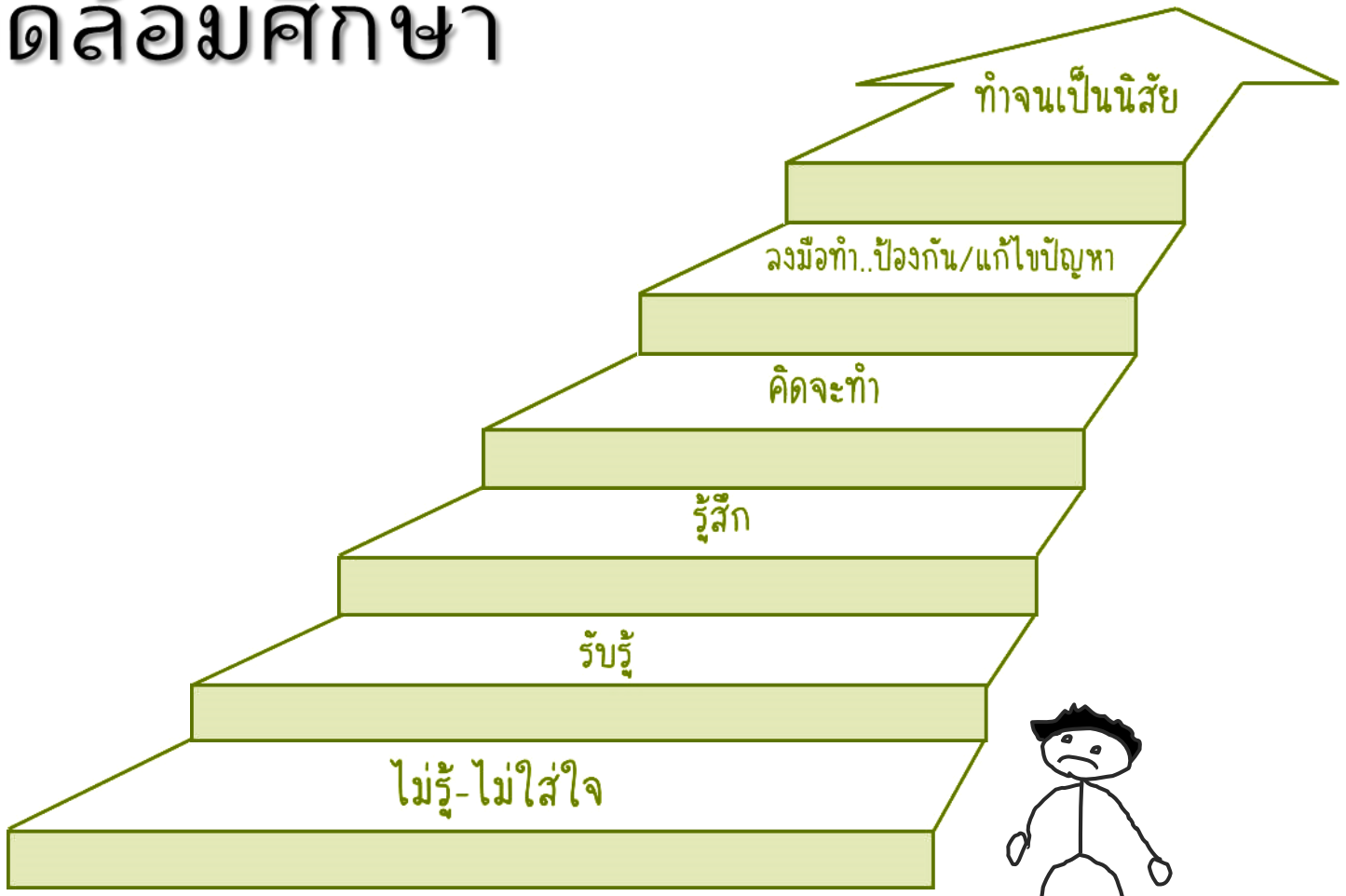

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

เป้าหมาย สิ่งแวดล้อมศึกษา

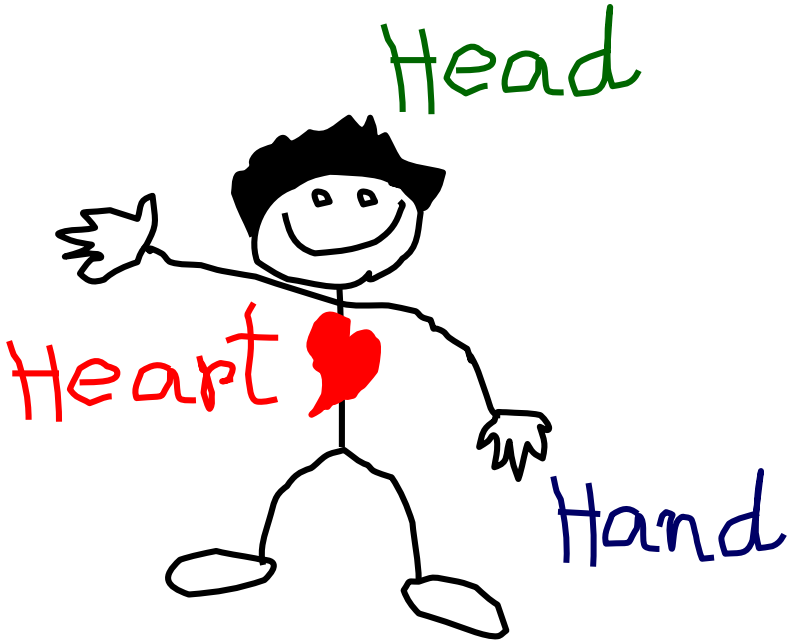

พัฒนาคุณภาพ **“คน”** ให้เกิด :

- ◇ ความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก
- ◇ เจตคติที่ดี
- ◇ ลงมือกระทำ **เพื่อ** สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

การกำหนดวัตถุประสงค์

สิ่งแวดล้อมศึกษา

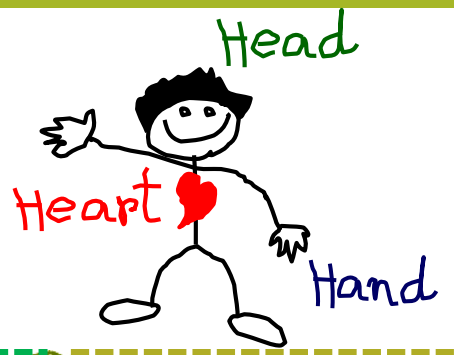

ฝึกฝน... ทักษะต่างๆ

ทำจนเป็นนิสัย

ลงมือทำ..ป้องกัน/แก้ไขปัญหา

คิดจะทำ

รู้สึก

รับรู้

ไม่รู้-ไม่ใส่ใจ

เปิดโอกาสให้...

ลงมือทำ

สร้าง... เจตคติที่ดี

สร้าง... ความตระหนัก

ให้ (หา) ... ความรู้

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อมศึกษา

- **ความตระหนัก** (Awareness) เห็นคุณค่า ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น
- **ความรู้** (Knowledge) รู้-เข้าใจระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ปัญหา-สาเหตุ-ผลกระทบ
- **เจตคติ** (Attitude) ห่วงใย ตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหา
- **ทักษะ** (Skills) สังเกต ชี้บ่งปัญหา วิเคราะห์-แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ ฯลฯ
- **การมีส่วนร่วม** (Participation) นำประสบการณ์-ความรู้-ทักษะที่ได้รับ มาใช้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในทุกระดับ

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

การจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา

เป็นการจัดการเรียนรู้...
ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน (กลุ่มเป้าหมาย)
ได้ลงมือทำ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ
ตามบริบทและศักยภาพของเขา

เพื่อ
(For)

เป็นการจัดการเรียนรู้...
เพื่อให้ผู้เรียน (กลุ่มเป้าหมาย)
เกิดความรู้ และเข้าใจ
เกี่ยวกับประเด็นสิ่งแวดล้อม
ที่ต้องการให้เขาได้เรียนรู้
(รวมถึงประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง)

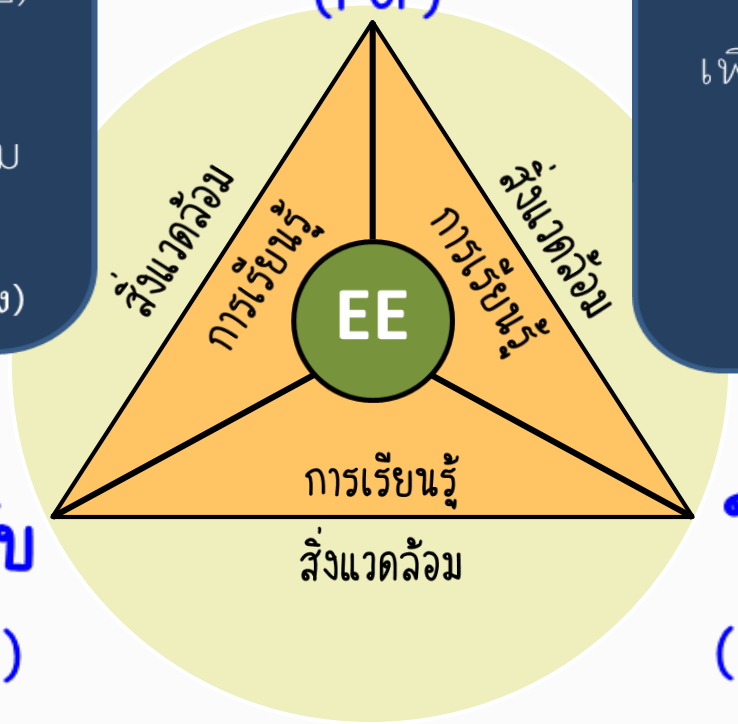

เกี่ยวกับ
(About)

เป็นการจัดการเรียนรู้...
เพื่อให้ผู้เรียน (กลุ่มเป้าหมาย)
ได้รับประสบการณ์ตรง
จากสิ่งแวดล้อม
(เรียนรู้จากของจริง)

ใน
(In)

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

การศึกษาสิ่งแวดล้อม

VS

สิ่งแวดล้อมศึกษา

คำถามสำหรับสิ่งแวดล้อมศึกษา

1. สภาพทั่วไปเป็นเช่นไร (อุณหภูมิ แสง ความชื้น ฯลฯ)
2. พบสิ่งมีชีวิตอะไรบ้าง (ทั้งพืชและสัตว์)
3. สิ่งมีชีวิตที่พบมีการพึ่งพากันอย่างไรบ้าง
4. สิ่งมีชีวิตที่พบมีการปรับตัวอย่างไรบ้าง

---

5. พบปัญหา/แนวโน้มของปัญหาอะไรบ้าง และก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตหรือมนุษย์อย่างไร มีแนวทางป้องกันแก้ไขอย่างไร
6. ในฐานะที่ท่านเป็น... (ผู้นำ/ ประชาชน/ ครู/ นักเรียน) ท่านจะมีส่วนช่วย “ป้องกัน” หรือ “แก้ไข” ได้อย่างไรบ้าง

ที่มา : ดร.ลัดดาวัลย์ กัณหสุวรรณ

โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

Eco School

Eco มาจาก **Ecology**

รากศัพท์มาจากภาษากรีกคำว่า...

Oikos แปลว่า **“บ้าน”**

Eco-school จึงมีนัยยะ หมายถึง...

โรงเรียนที่สอนให้รู้จักบ้านของตัวเอง

วัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนอีโคสคูล

การจัดการโรงเรียนทั้งระบบ

(Whole School Approach)

...ส่งเสริม...

โรงเรียนที่มีความ **พร้อม**

และ **สนใจ**สมัคร

เข้าร่วมโครงการฯ

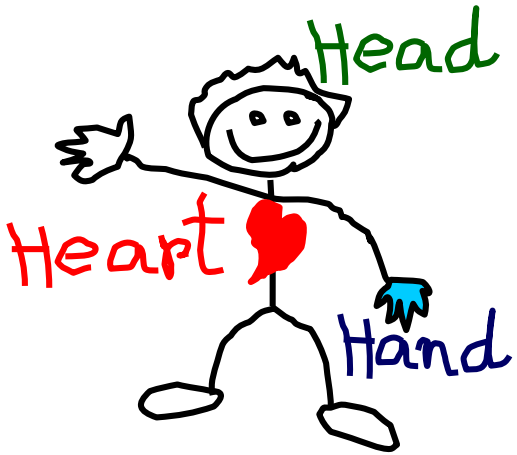

พลเมือง เพื่อ สิ่งแวดล้อม

Whole School Approach

4 พันธกิจหลัก

ของโรงเรียนอีโคสคูล

4 พันธกิจหลัก ของโรงเรียนอีโคสคูล

นโยบายด้าน EE. และ
โครงสร้างการบริหารจัดการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ EE.

การจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียน

การมีส่วนร่วมและ
เครือข่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา

พันธกิจที่ 1:

นโยบายด้าน EE และโครงสร้างการบริหารจัดการ

พันธกิจที่ 1: นโยบายด้าน EE และ โครงสร้างการบริหารจัดการ

เป็น **“กุญแจ”** ดอกแรกสู่ความสำเร็จของโรงเรียนอีโคสคูล เพราะเกี่ยวข้องกับผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง

*โรงเรียนอีโคสคูล ต้องกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และโครงสร้างการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาที่ **"ชัดเจน”** และ **"เอื้อ”** ต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติภายในโรงเรียนและชุมชน*

พันธกิจที่ 2: การจัดกระบวนการเรียนรู้

พันธกิจที่ 2: การจัดกระบวนการเรียนรู้

เป็นหน้าที่หลักของครูทุกคน ตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา...

เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

- ฝึกปฏิบัติให้ทำได้
- ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์
- ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

พันธกิจที่ 2: การจัดกระบวนการเรียนรู้

เป็นหน้าที่หลักของครูทุกคน ตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา...

เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

- ฝึกปฏิบัติให้ทำได้
- ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์
- ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

พันธกิจที่ 3: การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

พันธกิจที่ 3: การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ได้แก่ การอนุรักษ์ดิน-น้ำ-พลังงาน-ความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการขยะ การจัดการน้ำเสีย การลดการใช้สารเคมี การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดการพื้นที่สีเขียว รวมถึงการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

เป้าหมายหลัก เพื่อให้โรงเรียนเป็น “แบบอย่าง” หรือ “สังคมจำลอง” สำหรับนักเรียน ครู และ บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติให้เป็นวิถีชีวิตประจำวัน

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

พันธกิจที่ 3: การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

โรงเรียนอีโคสคูล ต้องมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนเกิดการเรียนรู้ และ ฝึกการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ให้ส่งผล หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

โรงเรียนสามารถนำ **หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** มาประยุกต์ใช้กับพันธกิจนี้ได้เป็นอย่างดี เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

พันธกิจที่ 4: การมีส่วนร่วมและเครือข่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา

พันธกิจที่ 4: การมีส่วนร่วมและเครือข่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา

พันธกิจนี้ คือ กลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันและขับเคลื่อนโรงเรียนอีโคสคูล ให้สามารถบรรลุผลสำเร็จ ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

โรงเรียนควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในทุกๆ ระดับทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมถึงระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานและการจัดกระบวน-การเรียนรู้ของโรงเรียน

พันธกิจที่ 4: การมีส่วนร่วมและเครือข่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา

โรงเรียนอีโคสคูล ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน รวมถึงการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่นให้เข้ามา สนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจของโรงเรียนอีโคสคูล

คุณลักษณะสำคัญ ของโรงเรียนอีโคสคูล

คุณลักษณะ ของพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม

สามารถคาดการณ์ถึงแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้

ไม่เพิกเฉยต่อความอยุติธรรมในสังคม

รู้ถึงแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น

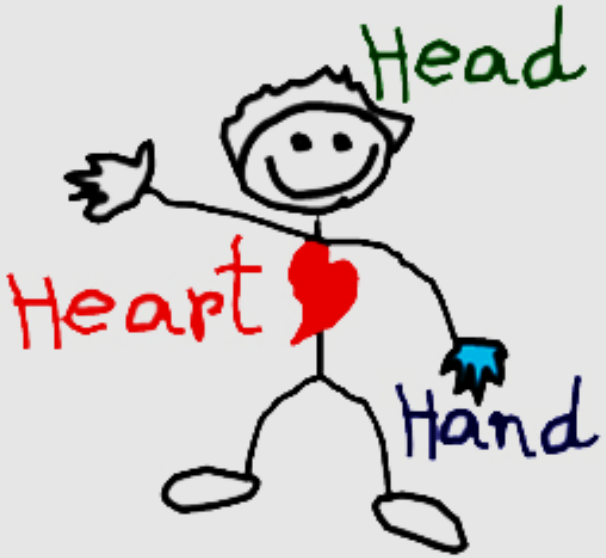

มีพฤติกรรมและใช้ชีวิตประจำวันอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มีวินัยและเคารพกฎกติกาของสังคม

มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคมเมื่อมีโอกาส

กล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมบนหลักการประชาธิปไตย

ติดตามข่าวสารสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และ สังคมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

รู้จักและเข้าใจชุมชนอย่างถ่องแท้

มีความเป็นผู้นำในงานหรือกิจกรรมการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีจิตสำนึกรักประเทศชาติบ้านเกิด

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

ได้อะไรจากการเป็น

โรงเรียนอีโคสคูล

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

โรงเรียนและชุมชน **ได้อะไร...**

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (และชุมชน) ดีขึ้น

ชุมชนเห็นความสำคัญ และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

โรงเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็น “สังคมจำลอง” และเป็น “พื้นที่เรียนรู้” ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โรงเรียนมีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับจากชุมชน และ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับโรงเรียนอื่นๆ

โรงเรียนได้รับโอกาสและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและการ จัดกระบวนการเรียนรู้

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

ผู้บริหารและครู ได้อะไร...

ครูได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างนักเรียน ให้เติบโตขึ้น
เป็น ***"พลเมือง"*** ที่มีวิถีชีวิต ***"พอเพียง"***
เพื่อมุ่งสู่สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ ***"ยั่งยืน"***

ครูและผู้บริหารโรงเรียนสามารถ
นำผลงานไปใช้ประกอบการ
ประเมินวิทยฐานะ

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

นักเรียน **ได้อะไร...**

นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น และนำเสนอความคิด

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น

นักเรียนรู้จักชุมชนของตนและเข้าใจประเด็นสิ่งแวดล้อมของชุมชนมากยิ่งขึ้น

นักเรียนมีจิตสำนึกรักบ้านเกิด

นักเรียนมีความตระหนัก รับผิดชอบ และดูแลสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

นักเรียนเติบโตขึ้นเป็น **“พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม”**

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

กว่าจะเป็น

โรงเรียนอีโคสคูลในวันนี้

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

เส้นทาง...
การพัฒนาโครงการ โรงเรียนอีโคสคูล

2557-ปัจจุบัน

ขยายผล

2555-2556

- พัฒนาการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น (เน้น CBL, PBL)
- ASEAN Eco-schools Award

2554 ถอดบทเรียน

2553 เวทีแลกเปลี่ยน

2551 พัฒนาโครงการร่วมกับโรงเรียนนำร่อง 41 แห่งทั่วประเทศ

2548 -2550

เรียนรู้งานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน และ การพัฒนาแนวคิดโรงเรียนอีโคสคูล

ระยะนำร่อง ปี 2551 (41 โรงเรียน)

เป็นการพัฒนางานบนฐานการวิจัย โดยความร่วมมือจาก 4 สถาบัน มาเป็นทีมที่ปรึกษา (Coaching Team):

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (รศ.ประสาน ตังสิกบุตร)
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (อ.สันติภาพ ศิริวัฒนไพบูลย์)
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ผศ.อรรถพล อนันตวรสกุล)
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ผศ.ดร.เยาวนิจ กิตติธรกุล)

ภาคเหนือ

- นำร่อง (9 รร.)

ภาคอิสาน

- นำร่อง (17 รร.)

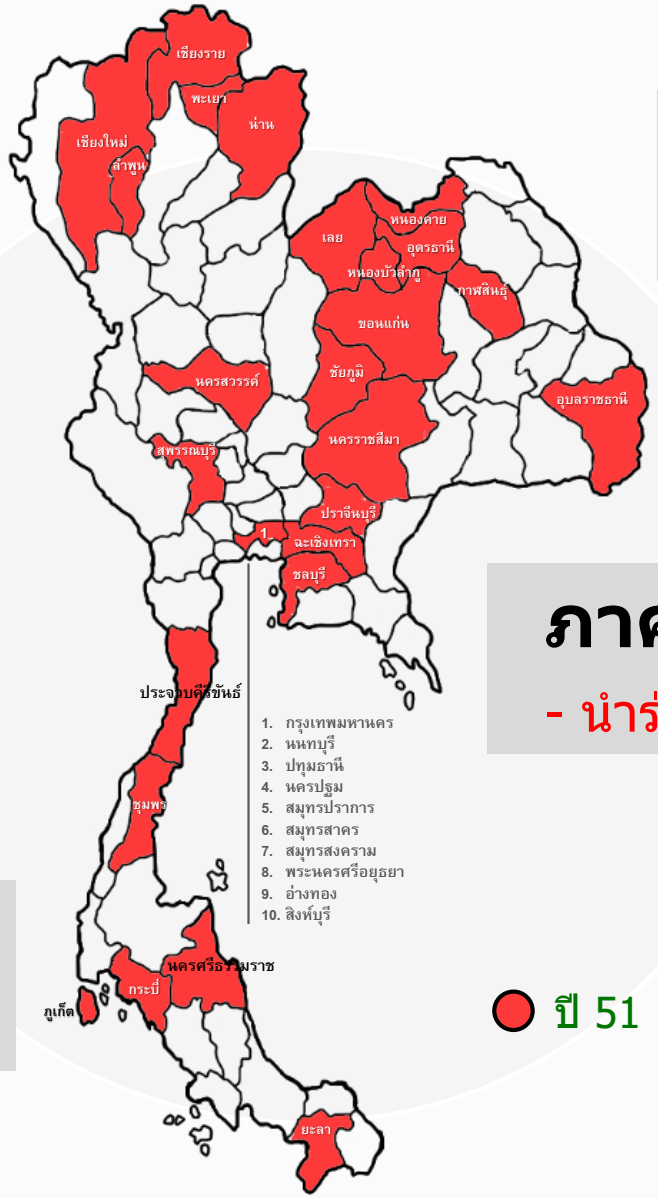

ภาคกลาง, ตอ., ตต.

- นำร่อง (16 รร.)

ภาคใต้

- นำร่อง (9 รร.)

● ปี 51 รร.นำร่อง 41 รร. (ใน 26 จังหวัด)

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

ระยะที่ 2: ปี 2555-56 (38+13 โรงเรียน)

เป็นการพัฒนางานที่เน้น พันธกิจที่ 2 (การจัดกระบวนการเรียนรู้) ให้เป็น "ตัวขับเคลื่อน" พันธกิจอื่น

- รศ.ประสาน ตังสิกบุตร เป็นที่ปรึกษาโครงการฯ เน้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้... **กระบวนการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน** และ เน้น Problem base และ Community base Learning

ภูมินิเวศ
การใช้ประโยชน์
ผลกระทบ
ประเด็นศึกษา

การจัดกระบวนการเรียนรู้

บันได ๓ ขั้น

Community Based Learning

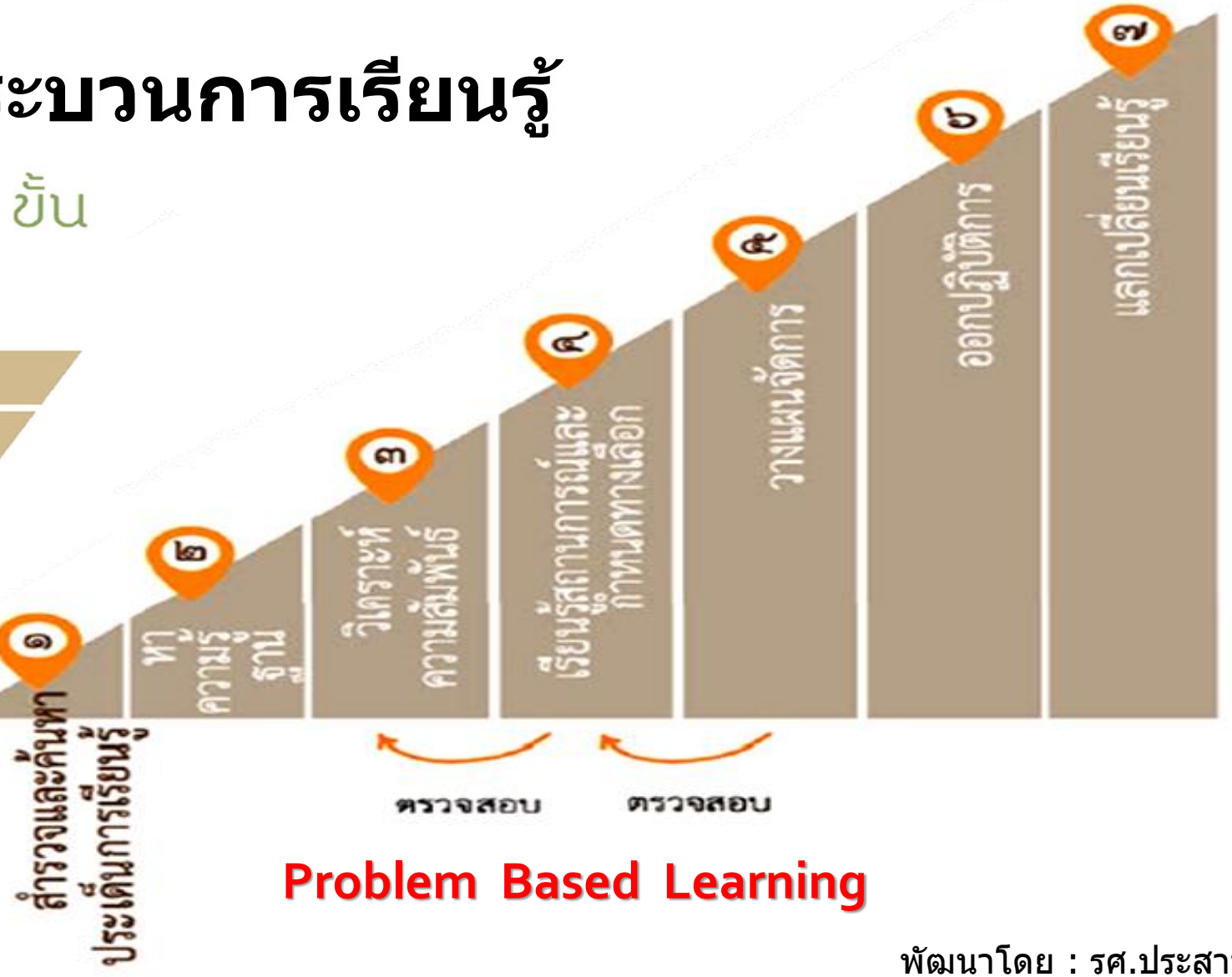

Problem Based Learning

พัฒนาโดย : รศ.ประสาน ตังสิกบุตร

ภาคเหนือ

- นำร่อง (9 รร.)
- พท.ชุ่มน้ำ
  (จ.เชียงราย : 10 รร.)

กรุงเทพฯ

(ร่วมกับ RicoH และ กทม.)
รร.ในสังกัด เขตประเวศกทม. 13 รร.

ภาคใต้

- นำร่อง (9 รร.)
- พท.ชุ่มน้ำ
  (จ.กระบี่ : 10 รร.)

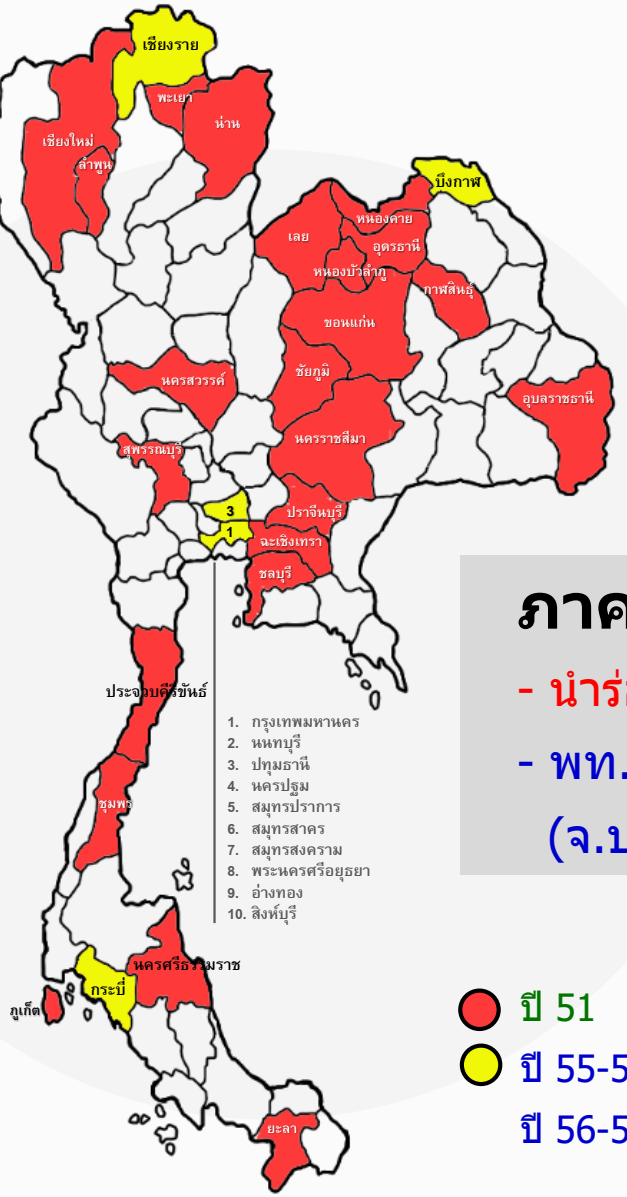

ภาคอิสาน

- นำร่อง (17 รร.)
- พท.ชุ่มน้ำ
  (จ.บึงกาฬ : 9 รร.)

ภาคกลาง, ตอ., ตต.

- นำร่อง (16 รร.)
- พท.ชุ่มน้ำ
  (จ.ปทุมธานี : 9 รร.)

ปี 51	รร.นำร่อง 41 รร. (ใน 26 จังหวัด)
ปี 55-56	รร.ในพื้นที่ชุ่มน้ำ +38 รร. (+2 จังหวัด)
ปี 56-57	รร.กทม.นำร่อง +13 รร.)

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

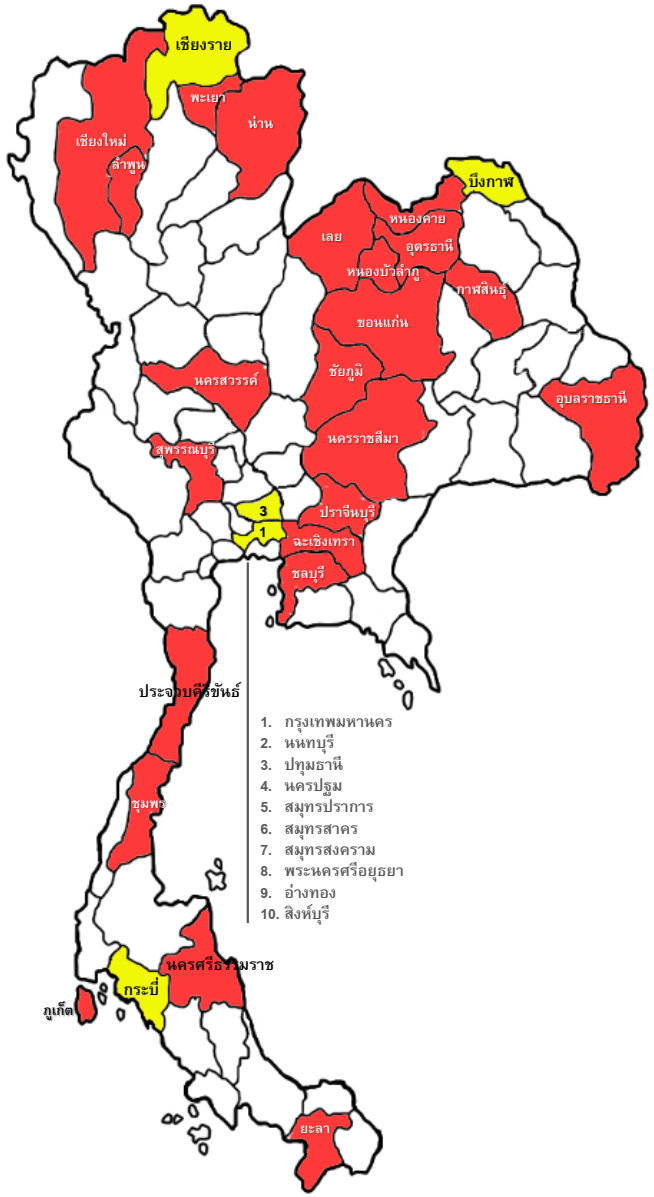
เชียงราย
พะเยา
น่าน
เชียงใหม่
ลำพูน
บึงกาฬ
หนองคาย
เลย
อุดรธานี
หนองบัวลำภู
กาฬสินธุ์
ขอนแก่น
ชัยภูมิ
นครสวรรค์
อุบลราชธานี
นครราชสีมา
สุพรรณบุรี
3
1
ปราจีนบุรี
ฉะเชิงเทรา
ชลบุรี
ประจวบคีรีขันธ์
1. กรุงเทพมหานคร
2. นนทบุรี
3. ปทุมธานี
4. นครปฐม
5. สมุทรปราการ
6. สมุทรสาคร
7. สมุทรสงคราม
8. พระนครศรีอยุธยา
9. อ่างทอง
10. สิงห์บุรี
ชุมพร
นครศรีธรรมราช
กระบี่
ภูเก็ต
ยะลา

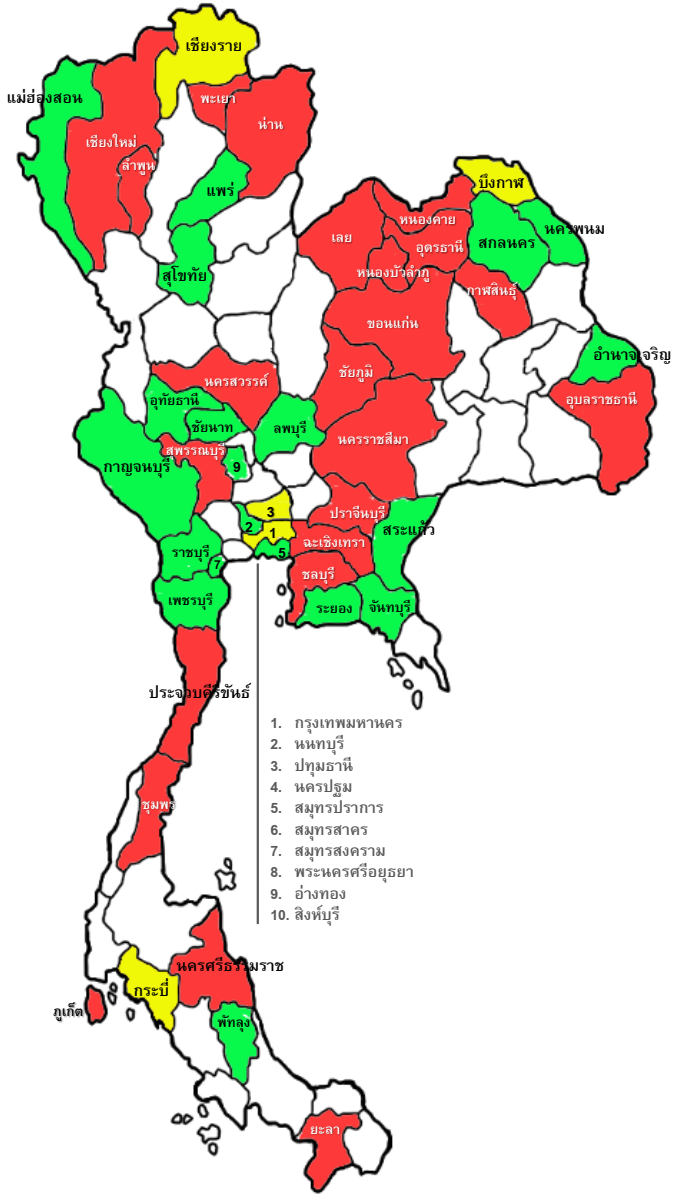

ขยายผลปี 2558

(เพิ่มขึ้น 55 รร. 20 จังหวัด)

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

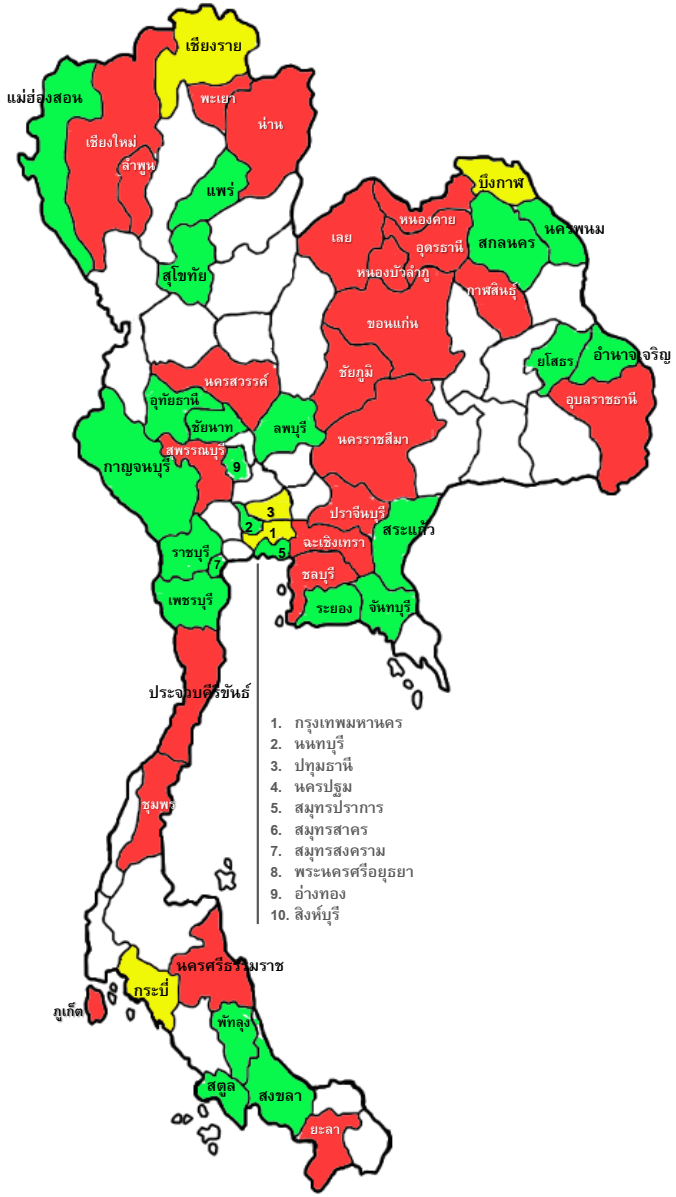

ขยายผลปี 2560

(เพิ่มขึ้น 40 รร. 3 จังหวัด)

eco school
โรงเรียนอีโคสตูล

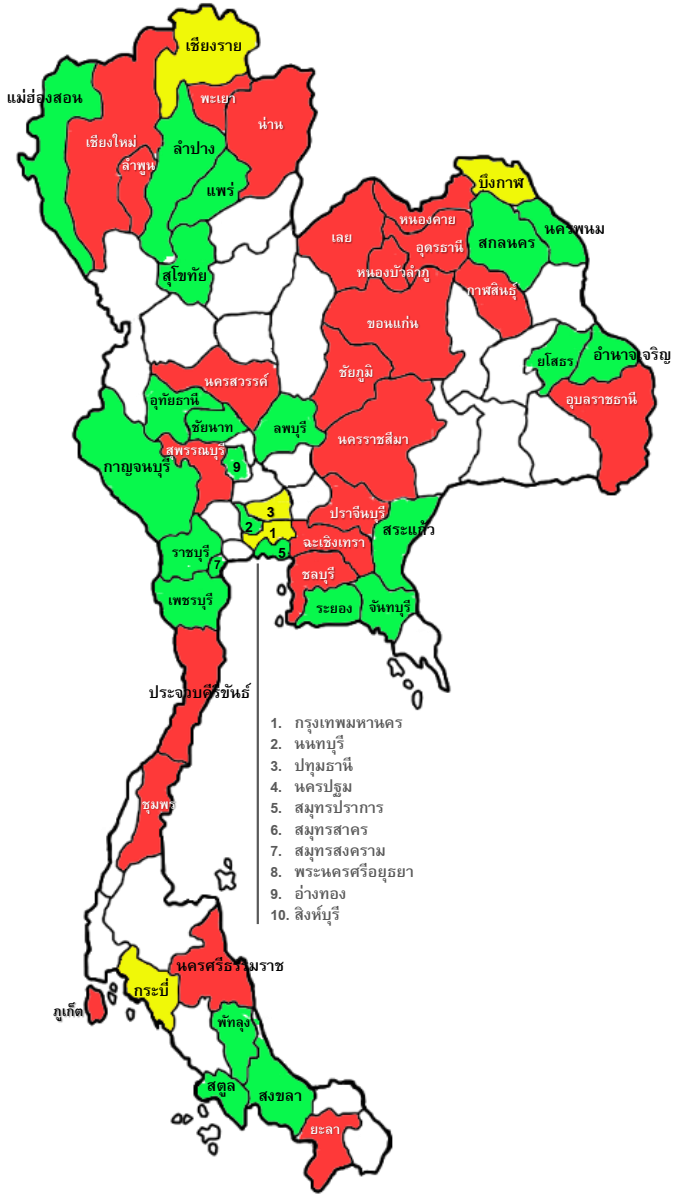

ขยายผลปี 2561

(เพิ่มขึ้น 31 รร. 1 จังหวัด)

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

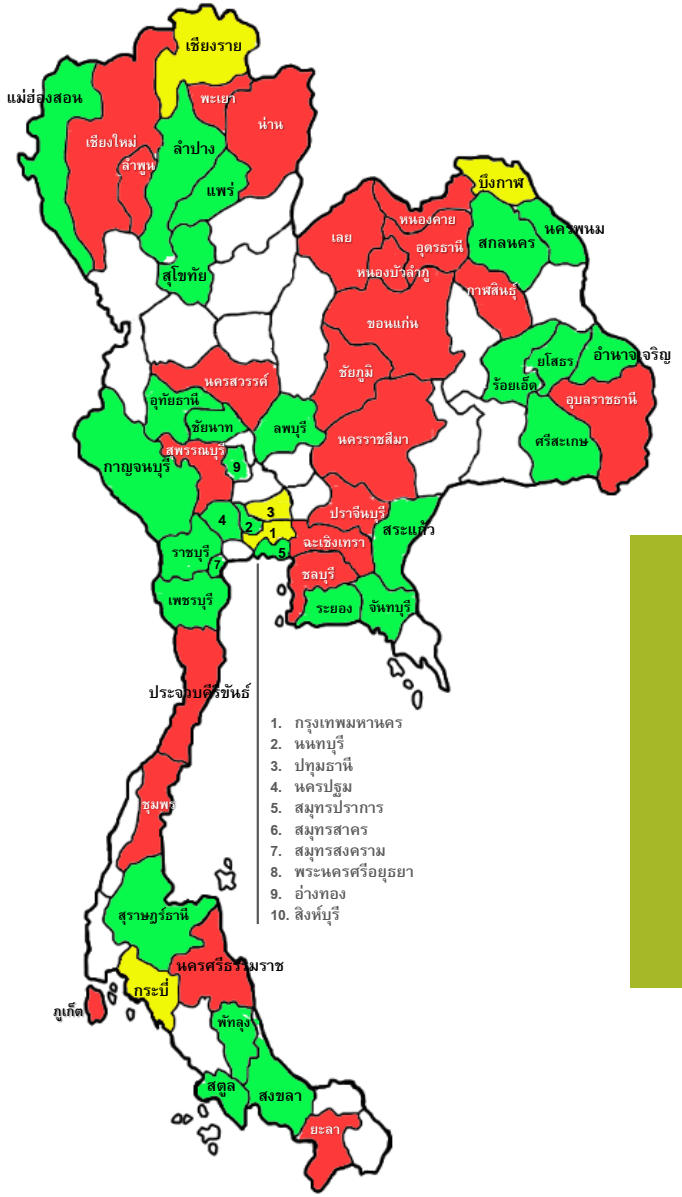

ขยายผลปี 2562

(เพิ่มขึ้น 18 รร. 4 จังหวัด)

ปัจจุบัน 233 โรงเรียน

(ใน 56 จังหวัด)

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

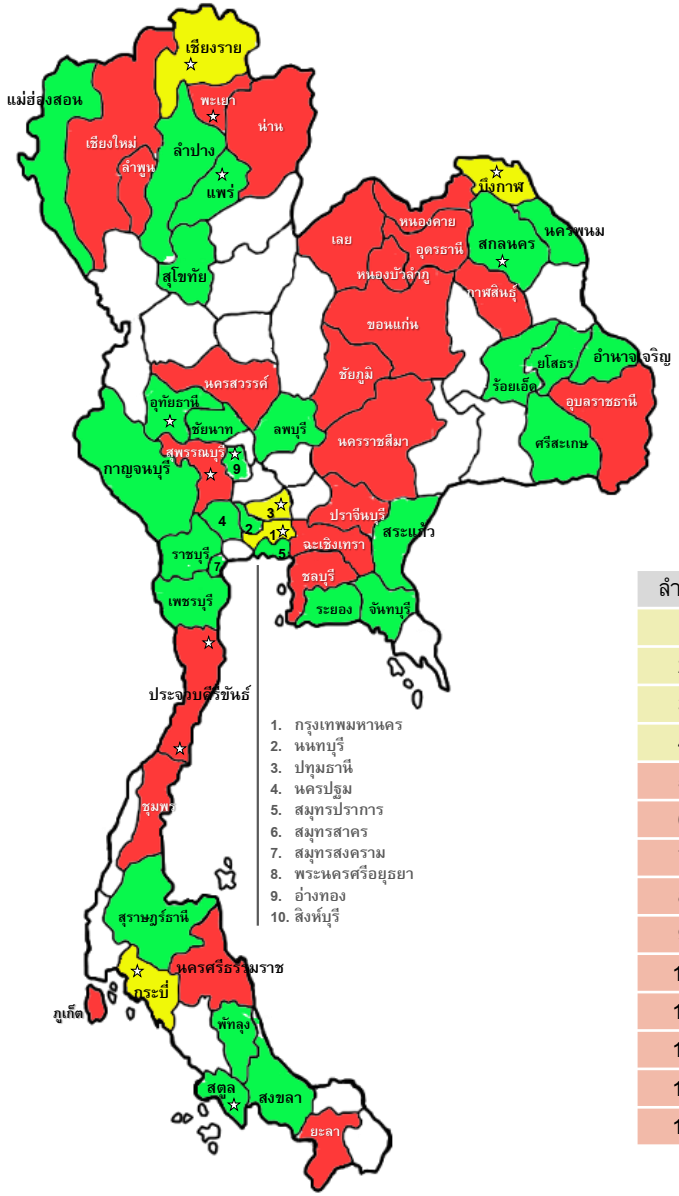

ศูนย์เรียนรู้ โรงเรียนอีโคสคูล 14 แห่ง

ลำดับ	ชื่อ	จังหวัด	
1	โรงเรียนบ้านท่าขาม	ประจวบคีรีขันธ์	ปี 2558
2	โรงเรียนเมืองกระบี่	กระบี่	
3	โรงเรียนบ้านน้ำมิน	พะเยา	
4	โรงรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์	กรุงเทพฯ	
5	โรงเรียนวัดทุ่งคอก (สุวรรณสาธุกิจ)	สุพรรณบุรี	ปี 2561
6	โรงเรียนสาธิตเทศบาลบ้านเชตวัน	แพร่	
7	โรงเรียนเทศบาล 5 เด่นห้า	เชียงราย	
8	โรงเรียนวัดกล้าชอุ่ม	ปทุมธานี	
9	โรงเรียนวัดสระแก้ว (รุ่งโรจน์ธนกุลอุปถัมภ์)	อ่างทอง	
10	โรงเรียนบ้านหนองฝาง	อุทัยธานี	
11	โรงเรียนบ้านโนนสำราญ-ยางเรียน	บึงกาฬ	
12	โรงเรียนเซนต์โยเซฟ ท่าแร่	สกลนคร	
13	โรงเรียนเทศบาลบ้านหัวหิน (ประชาธิปถัมภ์)	ประจวบคีรีขันธ์	
14	โรงเรียนควนโดนวิทยา	สตูล	

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

งานวิจัย
ผลกระทบและพัฒนาการ
ของสิ่งแวดล้อมศึกษา
ในโรงเรียน Eco-school

โดย มูลนิธิการศึกษาไทย

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

- นักเรียนมีความตระหนัก รับผิดชอบ และดูแลรักษาสภาพแวดล้อม
- นักเรียนมีสิทธิ์และเสียง ในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายหรือการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมากขึ้น
- นักเรียนมีจิตสำนึกรักบ้านเกิด เข้าใจประเด็นสิ่งแวดล้อมของชุมชนมากขึ้น
- นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

(ต่อ)

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

- นักเรียนกล้าพูดแสดงความคิดเห็นและนำเสนอความคิด
- นักเรียนมีความสุขในการเรียน เพราะได้เรียนรู้จากของจริง ได้ปฏิบัติจริง
- นักเรียนนำความรู้ไปถ่ายทอดต่อที่บ้าน
- ชุมชนเห็นความสำคัญของกิจกรรมที่นักเรียนริเริ่ม/ทำ และเข้ามามีส่วนร่วม

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

(ต่อ)

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

- ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพราะเห็นการเปลี่ยนแปลงในตัวเด็ก
- มีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และนักเรียนมีประสบการณ์ในการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น
- ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนที่โรงเรียน
- เกิดเครือข่ายโรงเรียนที่ทำงานร่วมกัน

eco school
โรงเรียนอีโคสคูล

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญ สนับสนุน และติดตามอย่างต่อเนื่อง
  - การทำงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ของผู้บริหาร ครู และนักเรียน
- โรงเรียนเป็นศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาเดิม หรือเป็นแหล่งศึกษาดูงานของหลายหน่วยงาน จึงทำให้ต้องพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (child-centered) ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาอย่างครบวงจร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการทำหน้าที่/บทบาทการเป็น “พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม”
  - มีหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- ครูผู้สอนมีความสุข ตั้งใจสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- การสืบต่องานจากรุ่นสู่รุ่น
  - นักเรียนปัจจุบันได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่างๆ
- การลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลของเด็ก และความรู้ที่เด็กนำไปถ่ายทอดต่อที่บ้านและในชุมชน เป็น “ตัวกระตุ้น” และปลุกเร้าให้ชุมชนมีความกระตือรือร้น ให้ความร่วมมือ และ มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในรูปแบบต่างๆ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- การสืบต่องานจากรุ่นสู่รุ่น
  - นักเรียนปัจจุบันได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่างๆ
- การลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลของเด็ก และความรู้ที่เด็กนำไปถ่ายทอดต่อที่บ้านและในชุมชน เป็น “ตัวกระตุ้น” และปลุกเร้าให้ชุมชนมีความกระตือรือร้น ให้ความร่วมมือ และ มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในรูปแบบต่างๆ

สรุปข้อมูล
แบบสำรวจความคิดเห็น
การดำเนินงาน
โครงการโรงเรียนอีโคสคูล

(ในงานเวทีอีโคสคูล เมื่อวันที่ 30-31 ส.ค. 2560)

ข้อมูล รร. ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนอีโคสคูล

(เฉพาะ ผู้บริหาร และ ครูที่รับผิดชอบโครงการ จำนวน 67 คน)

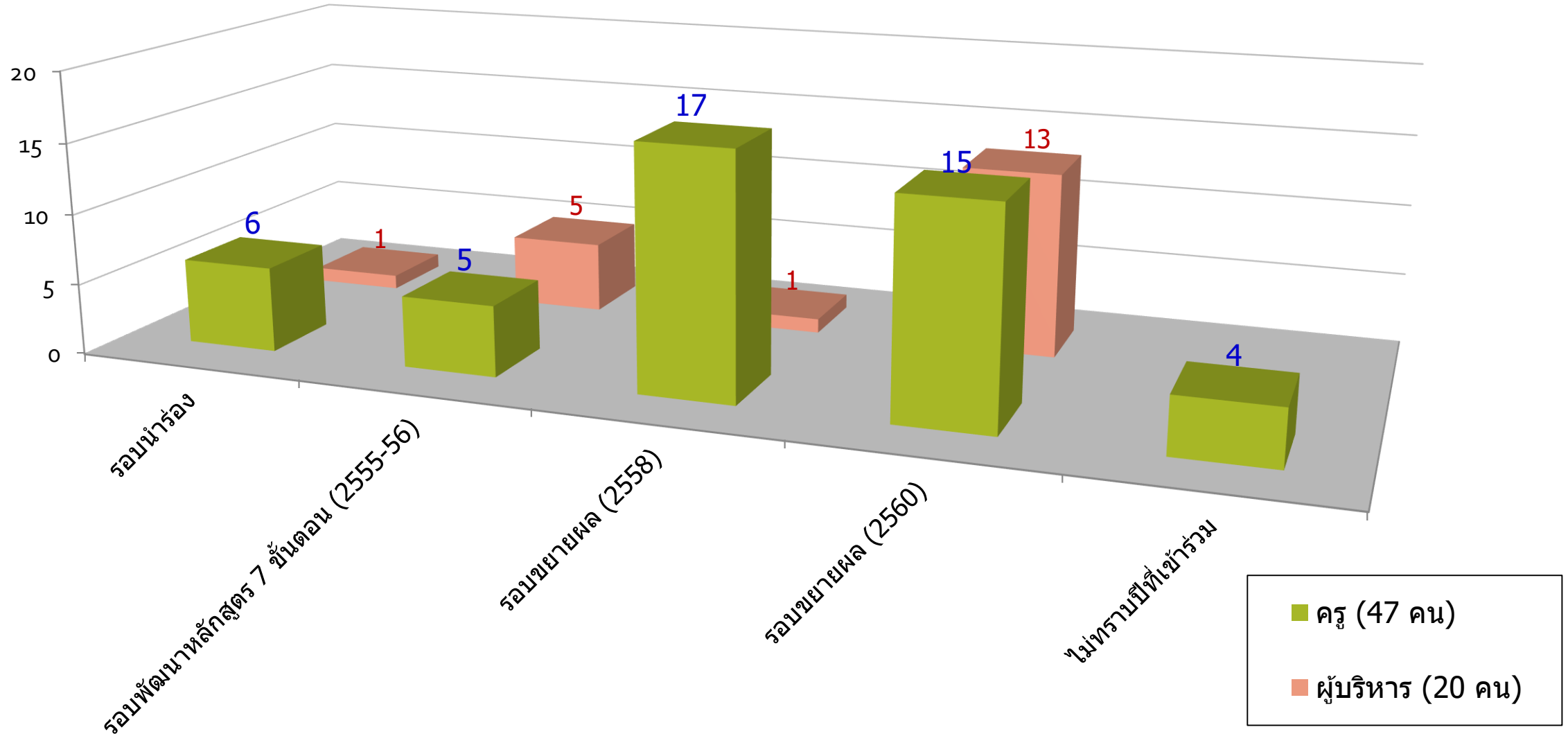

ประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนอีโคสคูล

ครูผู้รับผิดชอบโครงการ (47 คน)	ผู้บริหารโรงเรียน (20 คน)
• นร. ครู รร. ชุมชน ได้ประโยชน์ (10)	• มีเครือข่าย (7)
• ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (10)	• นร.มีจิตสำนึก (6)
• รร.ได้ประโยชน์ (7)	• รร.พัฒนา (4)
• นร.รู้จักชุมชนและมีจิตสำนึก (7)	• ได้ ปสก. ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ (3)
• เกิดความร่วมมือทั้งในและนอก รร. (4)	• มีแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้น (2)
• สร้างเครือข่ายระดับภูมิภาค	• ครูมีจิตสำนึก (2)
• ทำงานครั้งเดียว แต่ได้งานหลายด้าน	• เกิดการเรียนรู้ที่ไม่มีในหนังสือ (2)
• มีกำลังใจในการทำงาน สวล. มากขึ้น	• ทำงานครั้งเดียว ตอบสองมาตรฐาน ทั้ง สพฐ. และ Eco-School
• ครูใช้ปรับวิทยะฐานะ	• เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
• มีพี่เลี้ยง	

แนวทางปฏิบัติ
เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโครงการ

โรงเรียนอีโคสคูล

ต้องเริ่มอย่างไร

การ สำรวจตัวเอง ก่อนทำ โรงเรียนอีโคสคูล

โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นโยบายด้าน EE.
และ โครงสร้างการ
บริหารจัดการ

- การกำหนดนโยบาย ด้าน EE.
- การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการด้าน EE.
- การนำนโยบายด้าน EE. สู่การปฏิบัติ
- การกำกับ ดูแล ติดตาม และ ประเมินผล

การมีส่วนร่วม
และเครือข่าย

- ผู้ปกครอง
- ชุมชน
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

พัฒนากระบวนการ
เรียนรู้ด้าน EE.

- การพัฒนาครู
- การพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- แหล่งเรียนรู้ ใน-นอกโรงเรียน

การจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

- การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและลิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ
- รูปธรรมที่เกิดขึ้นจากการจัดการ
- ผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้นกับบุคลากร

การ สำรวจตัวเอง ก่อนทำ โรงเรียนอีโคสคูล

แบบประเมินความพร้อมสำหรับการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล
(แบบประเมินตนเอง)

คำชี้แจง

การประเมินความพร้อมสำหรับการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล (หรือโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน) มุ่งหวังให้โรงเรียนที่มีความสนใจและสมัครใจจะเข้าร่วมเป็น “โรงเรียนอีโคสคูล” ได้ประเมินตนเองว่า... ***โรงเรียนของตนมีการดำเนินงานครบถ้วน ตาม 4 พันธกิจหลักของโรงเรียนอีโคสคูล หรือไม่?*** ซึ่งแนวคิดในการประเมินโรงเรียนอีโคสคูลนี้ มุ่งเน้นการ **ประเมินเพื่อ “พัฒนา” โรงเรียน** ให้สามารถเป็นโรงเรียนอีโคสคูลได้อย่างสมบูรณ์แบบ ตามหลักการจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) โดยมีเป้าหมายสูงสุดก็เพื่อ ผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ ที่พร้อมจะเติบโตขึ้นเป็น “พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม” หรือ Environmental Citizen

สำหรับในการประเมินโรงเรียนอีโคสคูล ขอแนะนำให้ผู้ประเมิน ***ให้คะแนนตัวชี้วัด (ทั้ง 45 ตัวชี้วัด) ตามสภาพจริงที่พบ*** จึงจะได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำ เพื่อที่โรงเรียนของท่านจะได้สามารถกำหนดทิศทางและวางแผนในการ “พัฒนา” โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ตรงตามสภาพ ความพร้อม และบริบทที่เป็นจริง ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูลมีความเป็นมาตรฐาน และสามารถผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพออกสู่ชุมชนและสังคมไทยต่อไป

แบบประเมินโรงเรียนอีโคสคูล ประกอบด้วย 45 ตัวชี้วัด โดยจะเป็นการประเมินมิติการดำเนินงานภายใต้พันธกิจหลักทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

พันธกิจที่ 1 : นโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาและโครงสร้างการบริหารจัดการ (4 มิติ 16 ตัวชี้วัด)

พันธกิจที่ 2 : การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (4 มิติ 12 ตัวชี้วัด)

พันธกิจที่ 3 : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (3 มิติ 11 ตัวชี้วัด)

พันธกิจที่ 4 : การมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (2 มิติ 6 ตัวชี้วัด)

ความหมายของระดับคะแนน 0-4

ระดับคะแนน 0 หมายถึง ***ไม่ปรากฏ*** หรือ ***ไม่มี*** หรือ ***ร้อยละ 0***

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ***ไม่ชัดเจน*** หรือ ***น้อย*** หรือ ***น้อยกว่าร้อยละ 25***

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ***พอเห็นบ้าง*** หรือ ***ปานกลาง*** หรือ ***ร้อยละ 26-50***

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ***ชัดเจน*** หรือ ***มาก*** หรือ ***ร้อยละ 51-75***

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ***ชัดเจนมาก*** หรือ ***มากที่สุด*** หรือ ***มากกว่าร้อยละ 75***

โรงเรียน..... จังหวัด.....

<u>พันธกิจที่ 1</u> : นโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาและโครงสร้างการบริหารจัดการ (4 มิติ 16 ตัวชี้วัด)

มิติการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	คะแนน (0-4)	แหล่งที่มาข้อมูล
1. การกำหนดนโยบายด้าน *"สิ่งแวดล้อมศึกษา"*	(1) โรงเรียนกำหนดนโยบายด้าน *"สิ่งแวดล้อมศึกษา"* ไว้อย่างชัดเจน		นโยบาย/ วิสัยทัศน์ สอบถาม/ สัมภาษณ์
	(2) ครู บุคลากร นักเรียน และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายฯ		
	(3) ครู บุคลากร นักเรียน และ ชุมชน รับรู้และเข้าใจนโยบายฯ		
2. การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการด้าน *"สิ่งแวดล้อมศึกษา"*	(1) มีกรอบโครงสร้างการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา		ผังโครงสร้างการบริหาร สอบถาม/ สัมภาษณ์ คำสั่ง
	(2) มีการกำหนดบุคลากร/ ผู้รับผิดชอบ		
	(3) มีการกำหนดบทบาท/ ภาระหน้าที่รับผิดชอบ		
	(4) ใช้รูปแบบการบริหารจัดการ *"แบบมีส่วนร่วม"*		
3. การนำนโยบายด้าน *"สิ่งแวดล้อมศึกษา"* สู่การปฏิบัติ	(1) มีกิจกรรม/ โครงการ/ โครงงาน ปรากฏในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน		แผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรม สอบถาม/ สัมภาษณ์ ผลงาน/ รายงาน
	(2) มีกิจกรรม/ โครงการ/ โครงงาน ที่สนับสนุน *"การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา"* (พันธกิจที่ 2)		
	(3) มีกิจกรรม/ โครงการ/ โครงงาน ที่สนับสนุน *"การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน"* (พันธกิจที่ 3)		
	(4) มีกิจกรรม/ โครงการ/ โครงงาน ที่สนับสนุน *"การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม"* (พันธกิจที่ 4)		
	(5) กิจกรรม/ โครงการ/ โครงงาน ได้รับการสนับสนุนทรัพยากร (เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ/อุปกรณ์ ฯลฯ) อย่างเหมาะสม		
	(6) เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม/ โครงการ/ โครงงาน		
	(7) มีผลงานเป็นที่ปรากฏ		
4. การกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผล	(1) มี *"ระบบ"* กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล		คำสั่ง/ แผนติดตาม บันทึกการประชุม
	(2) มีการนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง		
	คะแนนรวม		
	คะแนนเฉลี่ย		(= คะแนนรวม/ 16)

<u>พันธกิจที่ 2</u> : การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (4 มิติ 12 ตัวชี้วัด)

มิติการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	คะแนน (0-4)	แหล่งที่มาข้อมูล
1. ครูพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปใช้พัฒนากระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา	(1) จำนวนครูในโรงเรียนที่พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง		คำสั่ง/ บันทึกข้อความ สำเนาวุฒิบัตร ภาพถ่าย
	(2) ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้)		
2. การพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ **รายวิชาเพิ่มเติม** <u>หรือ</u> **รายวิชาพื้นฐาน** <u>หรือ</u> **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** <u>หรือ</u> **บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษา**	(1) มีหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา (ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง) ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ แนวคิด โครงสร้าง เวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และ เกณฑ์การประเมิน		คำสั่ง เอกสารหลักสูตร ภาพกิจกรรม ผลงานนักเรียน
	(2) มีหลักสูตรฯ ที่พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษาครบทั้ง 5 ข้อ (ได้แก่ ความตระหนัก ความรู้ ทักษะ เจตคติ และ การมีส่วนร่วม)		
	(3) หลักสูตรฯ ได้รับการประเมินผลการใช้ ปรับปรุง และ พัฒนา		
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการ "สิ่งแวดล้อมศึกษา" ที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพเงื่อนไขของโรงเรียนและชุมชน	(1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความต้องการ ความถนัด และ ความสนใจของผู้เรียน		เอกสารหลักสูตร ภาพกิจกรรม สอบถาม/ สัมภาษณ์ ผลงานนักเรียน
	(2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น		
	(3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การสืบค้น/ รวบรวมข้อมูลจากท้องถิ่น		
	(4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ให้มีการนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น มาวิเคราะห์ เชื่อมโยงประเด็นปัญหา/ ประเด็นเรียนรู้ /สถานการณ์ท้องถิ่น และกำหนดทางเลือกในการจัดการที่เหมาะสม		
4. แหล่งเรียนรู้ หรือ ทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และ/หรือ ในชุมชน	(1) มีแหล่งเรียนรู้ หรือ ทรัพยากรการเรียนรู้ ภายในโรงเรียน และ/หรือ ในชุมชนที่เหมาะสมกับผู้เรียน		ผลงานนักเรียน ภาพถ่าย บันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา/ ปราชญ์ชาวบ้าน
	(2) มีการใช้แหล่งเรียนรู้ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้		
	(3) แหล่งเรียนรู้เกิดจากการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน		
	คะแนนรวม		
	คะแนนเฉลี่ย		(= คะแนนรวม/ 12)

พันธกิจที่ 3 : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (3 มิติ 11 ตัวชี้วัด)

มิติการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	คะแนน (0-4)	แหล่งที่มาข้อมูล
1. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ได้แก่ ด้านขยะ ด้านน้ำ ด้านพลังงาน ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านสารเคมี พื้นที่สีเขียว การบริโภค การใช้วัสดุ-อุปกรณ์ และด้านอื่นๆ)	(1) โรงเรียนมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับบริบท อย่างน้อย 3 ด้าน		สภาพจริงในโรงเรียน ผลงาน/ รายงาน สอบถาม/ สัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรม ภาพกิจกรรม ข้อมูลเชิงสถิติ มาตรการต่างๆ
	(2) มีข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เชิงปริมาณ) ทั้งก่อน-หลังการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
	(3) จำนวนครู บุคลากร และ นักเรียน ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน		
	(4) ครู บุคลากร และ นักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในทุก ๆ ขั้นตอน		
	(5) กิจกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (อย่างน้อยด้านละ 1 ครั้ง/ปีการศึกษา)		
	(6) มีการสื่อสารกิจกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ทุกคนในโรงเรียนได้รับรู้และมีส่วนร่วม		
2. *"รูปธรรม"* ที่เกิดขึ้นจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	(1) สภาพแวดล้อมในโรงเรียน *"สื่อ"* หรือ *"สะท้อน"* ให้เห็นถึงความเป็นโรงเรียนอีโคสคูล		สภาพจริงใน โรงเรียน ภาพกิจกรรม ผลงาน/ รายงาน ข้อมูลเชิงสถิติ มาตรการต่างๆ
3. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับ ครู- นักเรียน- บุคลากรในโรงเรียน	(1) ครูและบุคลากรมี *"ความภาคภูมิใจ"* ในการดำเนินกิจกรรม หรือ เข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน		สอบถาม/ สัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรม ภาพกิจกรรม ใบประกาศนียบัตร โล่เชิดชูเกียรติต่างๆ
	(2) นักเรียนมี *"ความภาคภูมิใจ"* ในการดำเนินกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน		
	(3) ครูและบุคลากรมี *"พฤติกรรม"* หรือแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม		
	(4) นักเรียนมี *"พฤติกรรม"* หรือแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม		
	คะแนนรวม		
	คะแนนเฉลี่ย		(= คะแนนรวม/ 11)

พันธกิจที่ 4 : การมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (2 มิติ 6 ตัวชี้วัด)

มิติการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	0	แหล่งที่มาข้อมูล (หรือหลักฐาน)
1. เครือข่ายที่ *"เข้าร่วมกิจกรรม"* ด้านสิ่งแวดล้อมกับโรงเรียน	(1) ผู้ปกครอง "เข้าร่วมกิจกรรม" ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ		สอบถาม/ สัมภาษณ์ ภาพถ่าย
	(2) ชุมชน "เข้าร่วมกิจกรรม" ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ		
	(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง "เข้าร่วมกิจกรรม" ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ		
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่าย	(1) ผู้ปกครองสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจของโรงเรียนอีโคสคูล (ทั้ง 4 พันธกิจ) เป็นอย่างดี		สอบถาม/ สัมภาษณ์ ภาพถ่าย ผลงาน/ รายงาน
	(2) ชุมชนสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจของโรงเรียนอีโคสคูล (ทั้ง 4 พันธกิจ) เป็นอย่างดี		
	(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจของโรงเรียนอีโคสคูล (ทั้ง 4 พันธกิจ) เป็นอย่างดี		
	คะแนนรวม		
	คะแนนเฉลี่ย		(= คะแนนรวม/ 6)

..... **ผู้ประเมิน**

( )

ตำแหน่ง .....

eco school โรงเรียนอีโคสคูล

โรงเรียนอีโคสคูล

ต้องเริ่มอย่างไร

เริ่มจากสิ่งที่มี

สำรวจตัวเอง

โรงเรียนอีโคสคูล
"เริ่มจากสิ่งที่มี"... เช่น

- ใช้เวทีประชุมผู้ปกครองในการสื่อสารสร้างความเข้าใจว่า โรงเรียนเรากำลังจะเป็นโรงเรียนอีโคสคูล
- การผนวกนโยบายโรงเรียนอีโคสคูล ใส่ไว้ในนโยบายเดิมที่โรงเรียนมีอยู่
- รวบรวมกิจกรรมหรือสิ่งที่ครูในโรงเรียนทำหรือดำเนินการอยู่แล้ว มาจัดให้เป็น **"ระบบ"**

โรงเรียนอีโคสคูล
"เริ่มจากสิ่งที่มี"... เช่น

- เริ่มต้นจาก Step ง่าย ๆ ทำไปทีละ Step
- ใช้ประโยชน์ "แหล่งเรียนรู้" ที่มีอยู่ ให้มากกว่าการทำแหล่งเรียนรู้ให้เป็นภาระของครูและเด็ก
- อาจ "เริ่มต้น" พันธกิจที่ 3 ได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การกำหนดนโนบายร่วมกัน, ใช้โอกาสวันสำคัญ, การแบ่งความรับผิดชอบ เป็นต้น

โรงเรียนอีโคสคูล
“เริ่มจากสิ่งที่มี”... เช่น

- การ “สื่อสาร” กิจกรรมต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนดำเนินการ เพื่อให้ทุกคนรับรู้และเข้ามามีส่วนร่วม
- การเป็น “แบบอย่าง” ที่ดี (Role Model) ของผู้บริหาร-ครู-บุคลากรในโรงเรียน
- ฯลฯ

โรงเรียนอีโคสคูล

ต้องเริ่มอย่างไร

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

1 ตัวอาคารเรียนออกแบบให้โล่ง โปร่งเอื้อต่อ
การประหยัดพลังงาน และใช้วัสดุท้องถิ่น

2 ขายขนมดีต่อสุขภาพเด็กๆ ลดขยะถุงพลาสติก และงดน้ำอัดลม

3 มีอ่างล้างจานข้างโรงอาหาร เพื่อให้เด็กๆ เรียนรู้ที่จะช่วยเหลือตนเอง

4 สร้างรั้วโรงเรียนจากต้นไม้ พืชที่กินได้หรือใช้ประโยชน์ทางยา

5 พื้นที่ว่างภายในโรงเรียนควรปลูกพืชสมุนไพร
ในท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

6 อาคารไบโอดีเซล ผลิตพลังงานทดแทนใช้ในโรงเรียน

7 สระน้ำในโรงเรียนใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพเบื้องต้นสำหรับเด็กๆ

8 ครู และนักเรียน เรียนรู้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้กระดาษสองหน้า

9 แผงโซล่าเซลบนหลังคา แหล่งผลิตพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับโรงเรียน เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของโรงเรียน

10 เครื่องเล่นของเด็กๆ ในโรงเรียน สร้างจากวัสดุในชุมชนมีการลงแรงร่วมกันของคนในชุมชน

11 สวนป่าหลังโรงเรียนเป็นทั้งแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติของเด็กๆ ในโรงเรียน และแหล่งอาหารของคนในชุมชน

12 แปลงพืชผัก, ผลไม้ปลอดสารพิษ เป็นแหล่งเรียนรู้การทำเกษตร และยังเป็นแหล่งผลิตอาหารสำหรับเด็กๆ ในโรงเรียน

13 ปุ๋ยหมักชีวภาพที่ได้จากเศษอาหารและใบไม้แห้งในโรงเรียน

14 ต้นไม้ใหญ่ในโรงเรียน ความผูกพันระหว่างธรรมชาติกับชีวิตในโรงเรียนของเด็กๆ

15 ฉนนรอบโรงเรียนมีเส้นทางจักรยานสำหรับเด็กๆ ขี่จักรยานมาโรงเรียนเป็นการออกกำลังกายและลดการใช้น้ำมัน

16 เด็กๆ มีโอกาสเรียนรู้วิชาชีพพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตด้วยตนเองในอนาคต

17 เด็กเรียนรู้ความกตัญญูกับทุกคนในสังคม

18 เรียนรู้การคัดแยกขยะ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรม
การบริโภคที่ไม่สร้างขยะ

19 ทุกสัปดาห์ ครู + ผู้บริหาร + นักเรียนมีโอกาส
พบปะพูดคุย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และ
วางแผนการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

20 มีการมอบรางวัลและให้ความชื่นชม ครู และ
นักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี ในการจัดการ
สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

21 ผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นแบบอย่างด้านสิ่งแวดล้อมแก่ครู และเด็กในโรงเรียน

22 วัด โบสถ์ มัสยิด สถานที่สำคัญของการเรียนรู้
คุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานของสังคม

23 ทุกคนในชุมชนส่งเสริมและให้โอกาส
ในการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในชุมชน
ตามโอกาสอันควร

24 ผู้บริหาร ครู ในโรงเรียน และคนในชุมชน
ได้แลกเปลี่ยนเรื่องราวการจัดการเรียนรู้
ให้แก่เด็กและเยาวชนของชุมชนร่วมกัน

25 ทุกสถานที่รอบโรงเรียน ถือเป็นแหล่งเรียนรู้
ที่สำคัญของเด็กและเยาวชนในชุมชน

26 เด็กมีโอกาสได้เรียนรู้ ศิลปะ วัฒนธรรม ของชุมชนจากปู่ ย่า ตา ยาย และพ่อแม่

27 เด็กนักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ เรื่องราวของชุมชน ในแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

28 เด็กมีโอกาสเรียนรู้สิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
ที่เชื่อมโยงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับโลก

29 ทุกคนในสังคมให้การสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน เพื่อเกิดจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

30 เครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

31 ครูได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารให้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

ASEAN Eco-schools Award 2010

ประเทศมาเลเซีย

ASEAN Eco-schools Award 2015

ประเทศเมียนมาร์

ASEAN
Eco-schools Award 2019
ประเทศกัมพูชา

ขอบคุณครับ